

ഉപനിഷത്തുകൾ - 108

മുക്തികോപനിഷദ്

ശുക്ല യജുർവേദം

സാമാന്യ ഉപനിഷദ്

താളിളക്കം

2020

പേര്: മുക്തികോപനിഷദ്

ഭാഷ Malayalam

വിഭാഗം: ഉപനിഷത്ത്

പ്രസാധകർ: താളിളക്കം

ഡിസംബർ 2020

Layout Design: പ്രവീൺ വർമ്മ

Copyleft:

ലാടെക്കിൽ നിർമ്മിച്ചതാണിത്.
ഓൺലൈൻ വായനയ്ക്ക് വേണ്ടി.
ഉബുണ്ടു ഓപ്പറേറ്റിങ്ങ് സിസ്റ്റത്തിലൂടെ.
കുടപ്പാട്: വിക്സിപ്പീഡിയ.

മുക്തികോപനിഷദ്

ശുക്ല യജുർവേദം

സാമാന്യ ഉപനിഷദ്

ഈശ്വര്യേഷോത്തരശതവേദാന്തപടലാശയം .
 മുക്തികോപനിഷദ്വേദം രാമചന്ദ്രപദം ഭജേ ..
 ഹരിഃ ഓം പൂർണമദഃ പൂർണമിദം പൂർണാത്പൂർണമുദ്യത്യേ .
 പൂർണസ്യ പൂർണമാദായ പൂർണമേവാവശിഷ്യതേ ..
 ഓം ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ ..
 ഓം അയോധ്യാനഗരേ രമ്യേ രത്നമണ്ഡപമധ്യമേ .
 സീതാഭരതസൗമിത്രിശതൃപ്ലാദൈഃ സമന്വിതം .. 1..
 സനകാദ്യൈർമുനിഗണൈർവസിഷ്ഠാദ്യൈഃ ശുക്രാദിഭിഃ .
 അന്യൈർഭഗവതൈശ്ചാപി സ്തുതമാനമഹർനിശം .. 2..
 ധീവിക്രിയാസഹസ്രാണാം സാക്ഷിണം നിർവീകാരിണം .
 സ്വരൂപധ്യാനനിരതം സമാധിവിരമേ ഹരിം .. 3..
 ഭക്ത്യാ ശുശ്രൂഷയാ രാമം സ്തുവൻപപ്രച്ഛ മാരുതിഃ .
 രാമ ത്വം പരമാത്മസി സച്ചിദാനന്ദവിഗ്രഹഃ .. 4..
 ഇദാനീം ത്വാം രഘുശ്രേഷ്ഠ പ്രണമാമി മുഹൂർമുഹൂഃ .
 തദ്ദൂപം ജ്ഞാതുമിച്ഛാമി തത്ത്വതോ രാമ മുക്തയേ .. 5..
 അനായാസേന യേനാഹം മുച്യേയം ഭവബന്ധനാത് .
 കൃപയാ വദ മേ രാമ യേന മുക്തോ ഭവाम്യഹം .. 6..
 സാധു പൃഷ്ഠം മഹാബാഹോ വദാമി ശൃണു തത്ത്വതഃ .
 വേദാന്തേ സുപ്രതിഷ്ഠോഹം വേദാന്തം സമുപാശ്രയ .. 7..
 വേദാന്തഃ കേ രഘുശ്രേഷ്ഠ വർതന്തേ കത്ര തേ വദ .
 ഹന്തുമഞ്ജുണ വക്ഷ്യാമി വേദാന്തസ്ഥിതിമഞ്ജസാ .. 8..
 നിശ്വാസഭൂതാ മേ വിഷ്ണോർവേദാ ജാതാഃ സുവിസ്തരാഃ .
 തിലേഷു തൈലവദ്യേദേ വേദാന്തഃ സുപ്രതിഷ്ഠിതഃ .. 9..
 രാമ വേദാഃ കതിവിധാന്യേഷാം ശാഖാശ്ച രാഘവ .
 താസുപനിഷദാഃ കാഃ സ്യുഃ കൃപയാ വദ തത്ത്വതഃ .. 10..
 ശ്രീരാമ ഉവാച .
 ഋഗ്വേദാദിവിഭാഗേന വേദാശ്ചത്വാര ഈരിതാഃ .

തേഷാം ശാഖാ ഹൃന്ദേകാഃ സ്യുസ്താസുപനിഷദസ്തഥാ .. 11..
 ഋഗ്വേദസ്യ തു ശാഖാഃ സ്യുരേകവിംശതിസംഖ്യകാഃ .
 നവാധികശതം ശാഖാ യജുഷോ മാരുതാത്മജ .. 12..
 സഹസ്രസംഖ്യയാ ജാതാഃ ശാഖാഃ സാമ്നഃ പരന്തപ .
 അഥർവണസ്യ ശാഖാഃ സ്യുഃ പഞ്ചാശദ്ഭേദതോ ഹരേ .. 13..
 ഏകൈകസ്യാസ്തു ശാഖായാ ഏകൈകോപനിഷന്തതാ .
 താസാമേകാമൃച്ഛം യശ്ച പാതേ ഭക്തിതോ മയി .. 14..
 സ മത്സായുജ്യപദവീം പ്രാപ്നോതി മുനിദുർലഭാം .
 രാമ കേചിന്മുനിശ്രേഷ്ഠാ മുക്തിരേകേതി ചക്ഷിരേ .. 15..
 കേചിന്ത്വന്നാമജ്ജനാത്കാശ്യാം താരോപദേശതഃ .
 അന്വേതു സാംഖ്യയോഗേന ഭക്തിയോഗേന ചാപരേ .. 16..
 അന്വേ വേദാന്തവാക്യാർഥവിചാരാത്പരമർഷയഃ .
 സാലോക്യാദിവിഭാഗേന ചതുർധാ മുക്തിരീരിതാ .. 17..
 സഹോവാച ശ്രീരാമഃ .
 കൈവല്യമുക്തിരേകൈവ പരമാർഥികരൂപിണീ .
 ദുരാചാരരതോ വാപി മന്നാമജ്ജനാത്കപേ .. 18..
 സാലോക്യമുക്തിമാപ്നോതി ന തു ലോകാന്തരാദികം .
 കാശ്യാം തു ബ്രഹ്മനാല്പേസ്തീന്ദൃതോ മത്താരമാപ്നോത് .. 19..
 പുനരാവൃത്തിരഹിതാം മുക്തിം പ്രാപ്നോതി മാനവഃ .
 യത്ര കുത്രാപി വാ കാശ്യാം മരണേ സ മഹേശ്വരഃ .. 20..
 ജ്ഞോർദക്ഷിണകർണേ തു മത്താരം സമുപാദിശേത് .
 നിർദ്യുതാശേഷപാപൗഘോ മത്സാരൂപ്യം ഭജത്യയം .. 21..
 സൈവ സാലോക്യസാരൂപ്യമുക്തിരത്യഭിധീയതേ .
 സദാചാരരതോ ഭൂത്വാ ദിജ്ജോ നിത്യമനന്യധീഃ .. 22..
 മയി സർവാത്മകോ ഭാവോ മത്സാമീപ്യം ഭജത്യയം .
 സൈവ സാലോക്യസാരൂപ്യസാമീപ്യാ മുക്തിരീഷ്യതേ .. 23..
 ഗുരൂപദിഷ്ടമാർഗേണ ധ്യായന്മദ്ഗുണമവ്യയം .
 മത്സായുജ്യം ദിജ്ജഃ സമ്യഗ്ഭജേദ്ഭ്രമരകീടവത് .. 24..
 സൈവ സായുജ്യമുക്തിഃ സ്യാദ്ബ്രഹ്മാനന്ദകരീ ശിവാ .
 ചതുർവിധാ തു യാ മുക്തിർമദ്ദുപാസനയാ ഭവേത് .. 25..
 ഇയം കൈവല്യമുക്തിസ്തു കേനോപായേന സിദ്ധ്യതി .
 മാണ്ഡൂക്യമേകമേവാലം മുമുക്ഷുണാം വിമുക്തയേ .. 26..
 തഥാപ്യസിദ്ധം ചേജ്ജ്ഞാനം ദശോപനിഷദം പാ .

ജ്ഞാനം ലബ്ധ്യാ ചിരാദേവ മാമകം ധാമ യാസ്യസി .. 27..
 തഥാപി ദൃശതാ ന ചേദിദിദ്ജ്ഞാനസ്യാജ്ഞാനാസൃത .
 ദ്വാത്രീംശാവ്യോപനിഷദം സമദ്യുത്യ നിവർത്തത .. 28..
 വിദേഹമുക്താവിച്ഛാ ചേദഷ്ടോത്തരശതം പാ .
 താസാം ക്രമ സശാന്തിം ച ശ്രുണ വക്ഷ്യാമി തത്പരതഃ .. 29..
 ഈശകേനകാപ്രശ്നമുണ്ഡമാണ്ഡുകൃതിത്തിരിഃ .
 ഐതരേയം ച ഛാന്ദോഗ്യം ബൃഹദാരണ്യകം തഥാ .. 30..
 ബ്രഹ്മകൈവല്യജാബാലശ്യാതാശ്യാ ഹംസ ആരുണിഃ .
 ഗർഭോ നാരായണോ ഹംസോ ബിന്ദുർനാദശിരഃ ശിഖാ .. 31..
 മൈത്രായണീ കൗഷീതകീ ബൃഹജ്ജാബാലതാപനീ .
 കാലാഗ്നിരുദ്രമൈത്രേയീ സുബാലക്ഷ്മീമന്ത്രികാ .. 32..
 സർവസാരം നിരാലംബം രഹസ്യം വജ്രസൂചികം .
 തേജോനാദധ്യാനവിദ്യായോഗതത്ത്വതത്ത്വബോധകം .. 33..
 പരിവ്രാട് ത്രിശിഖീ സീതാ ചൂഡാ നിർവാണമണ്ഡലം .
 ദക്ഷിണാ ശരഭം സ്മൃന്ദം മഹാനാരായണാഹ്വയം .. 34..
 രഹസ്യം രാമതപനം വാസുദേവം ച മുദ്ഗലം .
 ശാബ്ധില്യം പൈംഗലം ഭിക്ഷ്മമഹച്ഛാതീരകം ശിഖാ .. 35..
 തുരീയാതീതസംന്യാസപരിവ്രാജാക്ഷമാലികാ .
 അവ്യക്തകാക്ഷരം പൂർണാ സൂര്യാക്ഷ്യധ്യാതമകണ്ഡികാ .. 36..
 സാവിത്ര്യാത്മാ പാശൂപതം പരം ബ്രഹ്മാവധൂതകം .
 ത്രിപുരാതപനം ദേവീത്രിപുരാ കാഭാവനാ .
 ഹൃദയം കണ്ഡലീ ഭസ്മ തദ്രാക്ഷഗണദർശനം .. 37..
 താരസാരമഹാവാക്യ പഞ്ചബ്രഹ്മാഗ്നിഹോത്രകം .
 ഗോപാലതപനം കൃഷ്ണം യാജ്ഞവൽക്യം വരാഹകം .. 38..
 ശാട്യായനീ ഹയഗ്രീവം ദത്താത്രേയം ച ഗാരുഡം .
 കലിജാബാലിസൗഭാഗ്യരഹസ്യജ്വലമുക്തീകാ .. 39..
 ഏവമഷ്ടോത്തരശതം ഭാവനാത്രയനാശനം .
 ജ്ഞാനവൈരാഗ്യദം പുംസാം വാസനാത്രയനാശനം .. 40..
 പൂർവോത്തരേഷു വിഹിതതത്ത്വച്ഛാന്തിപുരഃസരം .
 വേദവിദ്യാവ്രതസ്നാതദേശികസ്യ മുഖാത്പയം .. 41..
 ഗൃഹീത്യാഷ്ടോത്തരശതം യേ പാന്തി ദിജോത്തമാഃ .
 പ്രാരബ്ധക്ഷയപര്യന്തം ജീവന്മുക്താ ഭവന്തി തേ .. 42..
 തതഃ കാലവശാദേവ പ്രാരബ്ധേ തു ക്ഷയം ഗതേ .

വൈദേഹീം മാമകീം മുക്തിം യാന്തി നാസ്ത്യത്രസംശയഃ .. 43..

സർവോപനിഷദാം മധ്യേ സാരമഷ്ടോത്തരശതം .

സകൃച്ഛവണമാത്രേണ സർവാഘൗഘനികൃത്തനം .. 44..

മയോപദിഷ്ടം ശിഷ്യായ തുഭ്യം പവനനന്ദന .

ഇദം ശാസ്ത്രം മയാദിഷ്ടം ഗൃഹ്യമഷ്ടോത്തരം ശതം .. 45..

ജ്ഞാനതോജ്ഞാനതോ വാപി പഠതാം ബന്ധമോചകം .

രാജ്യം ദേയം ധനം ദേയം യാചതഃ കാമപൂരണം .. 45..

ഇദമഷ്ടോത്തരശതം ന ദേയം യസ്യ കസ്യചിത് .

നാസ്തികായ കൃതപ്ലായ ദുരാചാരരതായ വൈ .. 47..

മദ്ഭക്തിവിമുഖായാപി ശാസ്ത്രഗർഭതേഷു മൂഹ്യതേ .

ഗുരുഭക്തിവിഹീനായ ദാതവ്യം ന കദാചന .. 48..

സേവാപരായ ശിഷ്യായ ഹിതപുത്രായ മാരുതേ .

മദ്ഭക്തായ സുശീലായ കലീനായ സുമേധസേ .. 49..

സമ്യക് പരീക്ഷ്യ ദാതവ്യമേവമഷ്ടോത്തരം ശതം .

യഃ പഠോച്ഛ്യാണയാദ്വാപി സ മാമേതി ന സംശയഃ .

തദേതദ്രചാഭ്യക്തം .

വിദ്യാ ഹ വൈ ബ്രാഹ്മണമാജഗാമ

ഗോപായ മാ ശേവധിഷ്ടേഷ്ഠിഹമസ്തി .

അസ്മയകായാഽനുജവേ ശായ

മാ മാ ബ്രൂയാ വീര്യവതീ തഥാ സ്യാം .

യമേവ വിദ്യാശ്രതമപ്രമത്തം

മേധാവിനം ബ്രഹ്മചര്യോപപന്നം .

തസ്മാ ഇമാമുപസന്നായ സമ്യക്

പരീക്ഷ്യ ദദ്യാദ്വൈഷ്ണവീമാത്മനിഷ്ഠാം .. 1.. ഇതി ..

അഥ ഹൈനം ശ്രീരാമചന്ദ്രം മാരുതിഃ പപ്രച്ഛ

ഋഗ്വേദാദിവിഭാഗേന പൃഥക് ശാന്തിമനുബ്രൂഹീതി .

സ ഹോവാച ശ്രീരാമഃ .

ഐതരേയകൗഷീതകീനാദബിന്ദാത്മപ്രബോധനിർവാണ-

മുദ്ഗലാക്ഷമാലികാത്രീപുരാസൗഭാഗ്യബഹുചാ

നാമൃഗ്വേദഗതാനാം ദശസംഖ്യാകാനാമുപനിഷദാം

വാങ്മേ മനസീതി ശാന്തിഃ .. 1..

ഈശാവാസ്യബൃഹദാരണ്യജാബാലഹംസപരമഹംസസുബാല-

മന്ത്രികാനിരാലംബത്രിശിഖിബ്രാഹ്മണമണ്ഡലബ്രാഹ്മണാദ്യതാരക-

ചൈവൈകുലൈഃ ക്ഷുഭിതീയാതീതായ്യാത്മതാരസാരായജ്ഞവൽകൃ-
 ശാട്യായനീമുക്തികാനാം ശ്രുക്ലയജ്ജർവേദഗതാനാമേകോനവിംശതി-
 സംഖ്യാകാനാമുപനിഷദാം പൂർണ്ണമദ ഇതി ശാന്തിഃ .. 2..
 കാവല്പിതൈത്തിരീയകബ്രഹ്മകൈവല്യശ്ലേതാശ്വതരശർഭ-
 നാരായണാമൃതബിന്ദുമൃതനാദകാലാഗ്നിരുദ്രക്ഷുരികാ-
 സർവസാരശുക്രഹസ്യതേജോബിന്ദുധ്യാനബിന്ദുബ്രഹ്മവിദ്യാ-
 യോഗതത്ത്വദക്ഷിണാമൂർത്തിസ്തുന്ദുശാരിരകയോഗശിഖൈകാക്ഷര-
 അക്ഷ്യവധൂതകാന്ദ്രഹൃദയയോഗകണ്ഡലിനീപഞ്ചബ്രഹ്മ-
 പ്രാണാഗ്നിഹോത്രവരാഹകലിസന്തരണസരസ്വതീരഹസ്യാനാം
 കൃഷ്ണയജ്ജർവേദഗതാനാം ദ്വാത്രിംശത്സംഖ്യാകാനാമുപനിഷദാം
 സഹ നാവവത്പിതി ശാന്തിഃ .. 3..

കേനഹാനോഗ്യാരുണിമൈത്രായണിമൈത്രേയീവജുസൃചികായോഗച്ഛഡാമണി-

വാസുദേവമഹത്സംന്യാസാവ്യക്തകണ്ഡികാസാവിത്രിരുദ്രാക്ഷജാബാലദർശന-
 ജാബാലീനാം സാമവേദഗതാനാം ഷോഡശസംഖ്യാകാനാ-
 മുപനിഷദാനാമാപ്യായത്പിതി ശാന്തിഃ .. 4..
 പ്രശ്നമുണ്ഡകമാണ്ഡുകാമർവശിരോഫിമർവശിഖാബൃഹജ്ജാബാല-
 നൃസിംഹതാപനീനാരദപരിവ്രാജകസീതാശരഭമഹാനാരായണ-
 രാമരഹസ്യരാമതാപനീശാബില്യപരമഹംസപരിവ്രാജക-
 അന്നപൂർണാസൂര്യരാമപാശുപതപരബ്രഹ്മത്രിപുരാതപനദേവീഭാവനാ-
 ബ്രഹ്മജാബാലഗണപതിമഹാവാക്യഗോപാലതപനകൃഷ്ണഹയഗ്രീവ-
 ദത്താത്രേയഗാരുഡാനാമമർവവേദഗതാനാമേകത്രിംശത്സംഖ്യാകാനാ-
 മുപനിഷദാം ഭദ്രം കർണേഭിരിതി ശാന്തിഃ .. 5..

മുക്തവഃ പുരുഷാഃ സാധനചതുഷ്ടയസമ്പന്നാഃ
 ശ്രദ്ധാവന്തഃ സുകലഭവം ശ്രോത്രിയം ശാസ്ത്രവാത്സല്യ-
 ഗുണവന്തമകുടിലം സർവഭൂതഹിതേരതം ദയാസമുദ്രം സദ്ഗുണം
 വിധിവദുപസംഗമ്യോപഹാരപാണയോഽഷ്ടോത്തരശതോപനിഷദം
 വിധിവദധീത്യ ശ്രവണമനനീദിധ്യാസനാനി നൈരന്തര്യേണ കൃത്യാ
 പ്രാരബ്ധക്ഷയാദ്ദേഹത്രയഭംഗം പ്രാപ്യോപാധിവിനിർമുക്ത-
 ഘടാകാശവത്പരിപൂർണതാ വിദേഹമുക്തിഃ . സൈവ കൈവല്യമുക്തിരിതി .
 അത ഏവ ബ്രഹ്മലോകസ്ഥാ അപി ബ്രഹ്മമുഖാദ്വേദാന്തശ്രവണാദി കൃത്യാ
 തേന സഹ കൈവല്യം ലഭന്തേ . അതഃ സർവേഷാം കൈവല്യമുക്തിർജ്ഞാന
 മാത്രേണോക്താ .

ന കർമ്മസാംഖ്യയോഗോപാസനാദിരിത്യപനിഷത് ..

ഇതി പ്രഥമോദ്യായഃ .. 1..

തഥാ ഹൈനം ശ്രീരാമചന്ദ്രം മാരുതിഃ പപ്രച്ഛ .

കേയം വാ തത്സിദ്ധിഃ സിദ്ധ്യാ വാ കിം പ്രയോജനമിതി .

സഹോവാച ശ്രീരാമഃ . പുരുഷസ്യ കർതൃത്വഭോക്തൃത്വ-
സുഖദുഃഖാദിലക്ഷണശ്ചിത്തധർമ്മഃ ക്ലേശരൂപത്വാദ്ബന്ധോ
ഭവതി . തന്നിരോധനം ജീവന്മുക്തിഃ . ഉപാധിവിനിർമുക്ത-
ഘടാകാശവത്പ്രാരബ്ധക്ഷയാദിദേഹമുക്തിഃ .

ജീവന്മുക്തിവിദേഹമുക്ത്യോരഷ്ടോത്തരശതോപനിഷദഃ പ്രമാണം .

കർതൃത്വാദിദുഃഖനിവൃത്തിദ്വാരാ നിത്യാനന്ദാവാപ്തിഃ പ്രയോജനം
ഭവതി . തത്പുരുഷപ്രയത്നസാധ്യം ഭവതി . യഥാ പുത്രകാമേഷ്ടിനാ
പുത്രം വാണിജ്യാദിനാ വിത്തം ജ്യോതിഷോമേന സ്വർഗം തഥാ
പുരുഷപ്രയത്നസാധ്യവേദാന്തശ്രവണാദിജനിതസമാധിനാ
ജീവന്മുക്ത്യാദിലാഭോ ഭവതി . സർവവാസനാക്ഷയാത്തല്പാദഃ .
അത്ര ശ്ലോകാ ഭവന്തി ..

ഉച്ഛാസ്തം ശാസ്ത്രിതം ചേതി പൗരുഷം ദ്വിവിധം മതം .

അത്രോച്ഛാസ്തമനർമ്മായ പരമാർമ്മായ ശാസ്ത്രിതം .. 1..

ലോകവാസനയാ ജ്ഞാനോഃ ശാസ്ത്വാസനയാപി ച .

ദേഹവാസനയാ ജ്ഞാനം യഥാവന്നൈവ ജായതേ .. 2..

ദ്വിവിധാ വാസനാവ്യൂഹഃ ശുഭശൈവാശുഭശ്ച തൗ .

വാസനൗഘേന ശുഭേന തത്ര ചേദന്തനീയസേ .. 3..

തത്ക്രമേണാശു തേനൈവ മാമകം പദമാപ്നഹി .

അഥ ചേദശുഭോ ഭാവസ്ത്വ്യാം യോജയതി സങ്കടേ .. 4..

പ്രാക്തനസ്തദസൗ യത്താജ്ജതവ്യോ ഭവതാ കപേ .

ശുഭാശുഭാഭ്യാം മാർഗാഭ്യാം വഹന്തീ വാസനാസരിത് .. 5..

പൗരുഷേണ പ്രയത്നേന യോജനീയാ ശുഭേ പഥി .

അശുഭേഷു സമാവിഷ്ടം ശുഭേഷ്വവാവതാരയേത് .. 6..

അശുഭാച്ഛാലിതം യാതി ശുഭം തസ്മാദപീതരത് .

പൗരുഷേണ പ്രയത്നേന ലാലയേഷ്ചിത്തബാലകം ..7..

ദ്രാഗഭ്യാസവശാദ്യാതി യദാ തേ വാസനോദയം .

തദാഭ്യാസസ്യ സാഹല്യം വിദ്ധി ത്വമമരിമർദ്ദന .. 8..

സന്ദിഗ്ധായാമപി ഭൃശം ശുഭാമേവ സമാചര .

ശുഭായാം വാസനാവൃദ്ധൗ ന ദോഷായ മരുത്സുത .. 9..

വാസനാക്ഷയവിജ്ഞാനമനോനാശാ മഹാമതേ .
 സമകാലം ചിരാഭ്യസ്താ ഭവന്തി ഫലദാ മതാഃ .. 10..
 ത്രയ ഏവം സമം യാവന്നാഭ്യസ്താശ്ച പുനഃ പുനഃ .
 താവന്ന പദസമ്പ്രാപ്തീർഭവത്യപി സമാശ്ചൈതഃ .. 11..
 ഏകൈകശോ നിഷേവ്യന്തേ യദ്യേതേ ചിരമപ്യലം .
 തന്ന സിദ്ധിം പ്രയച്ഛന്തി മന്ത്രാഃ സങ്കീർത്തിതാ ഇവ .. 12..
 ത്രിഭിരേതൈശ്ചിരാഭ്യസ്തൈർഹൃദയഗ്രന്ഥയോ ദൃശഃ .
 നിഃശങ്കമേവ ത്രാപ്യാന്തി ബിസച്ഛേദാദ്ഗുണാ ഇവ .. 13..
 ജന്മാന്തശതാഭ്യസ്താ മിഥ്യാ സംസാരവാസനാ .
 സാ ചിരാഭ്യാസയോഗേന വിനാ ന ക്ഷീയതേ ക്വചിത് .. 14..
 തസ്താത്സൗമ്യ പ്രയത്തേന പൗരുഷേണ വിവേകിനാ .
 ഭോഗേഷ്ചാം ദൂരതസ്ത്യക്ത്വാ ത്രയമേവ സമാശ്രയ .. 15..
 തസ്താദ്വാസനയാ യുക്തം മനോ ബദ്ധം വിദുർബുധാഃ .
 സമ്യഗ്വാസനയാ ത്യക്തം മുക്തമിത്യഭിധീയതേ .
 മനോനിർവാസനീഭാവമാചരാശ്രൂ മഹാകപേ .. 16..
 സമ്യഗാലോചനാത്സത്യാദ്വാസനാ പ്രവിലീയതേ .
 വാസനാവിലയേ ചേതഃ ശമമായാതി ദീപവത് .. 17..
 വാസനാം സമ്പരിത്യജ്യ മയി ചിന്താത്ര വിഗ്രഹേ .
 യസ്തിഷ്ഠതി ഗതോ വ്യഗ്രഃ സോഹം സച്ചിത്സുഖാത്മകഃ .. 18..
 സമാധിമഥ കാര്യാണി മാ കരോതു കരോതു വാ .
 ഹൃദയേനാത്തസർവേഹോ മുക്ത ഏവോത്തമാശയഃ .. 19..
 നൈഷ്ഠർമ്യേണ ന തസ്മാർഥസ്തസ്മാർഥോസ്തി ന കർമ്മഭിഃ .
 ന സസാധനജാപ്യാദ്യാം യസ്യ നിർവാസനം മനഃ .. 20..
 സന്ത്യക്തവാസനാന്മനാദൃതേ നാസ്ത്യത്ഥമം പദം .. 21..
 വാസനാഹീനമപ്യേതച്ചക്ഷുരാദീന്ദ്രിയം സ്വതഃ .
 പ്രവർത്തതേ ബഹിഃ സ്വാർഥേ വാസനാമാത്രകാരണം .. 22..
 അയത്തോപനതേഷ്യക്ഷി ദൃശവ്യേഷ്യ യഥാ പുനഃ .
 നീരാഗമേവ പതന്തി തദ്ദാത്കാര്യേഷ്യ ധീരധിഃ .. 23..
 ഭാവസംവിത്പ്രകടിതാമന്ത്രോപാ ച മാരുതേ .
 ചിത്തസ്യാത്പത്യപരമാ വാസനാം മുനയോ വിദുഃ .. 24..
 ദൃശാഭ്യസ്തപദാർഥൈകഭാവനാദതിചഞ്ചലം .
 ചിത്തം സഞ്ജായതേ ജന്മജരാമരണകാരണം .. 25..
 വാസനാവശതഃ പ്രാണസ്തന്മനോന ച വാസനാ .

ക്രിയതേ ചിത്തബീജസ്യ തേന ബീജാങ്കരക്രമഃ .. 26..
 ദ്വേ ബീജേ ചിത്തവൃക്ഷസ്യ പ്രാണസ്തന്ദനവാസനേ .
 ഏകസ്തിംശ്ച തയോഃ ക്ഷീണേ ക്ഷീപ്രം ദ്വേ അപി നശ്യതഃ .. 27..
 അസംഗവ്യവഹാരത്യാദ്ഭവഭാവനവർജനാത് .
 ശരീരനാശദർശിത്യാദ്യാസനാ ന പ്രവർത്തതേ .
 വാസനാസമ്പരിത്യാഗാച്ചിതം ഗച്ഛത്യചിത്തതാം .. 28..
 അവാസനത്യാത്സതതം യദാ ന മനതേ മനഃ .
 അമനസ്താ തദോദേതി പരമോപശമപ്രദാ .. 29..
 അവ്യുത്പന്നമനാ യാവദ്ഭവാനജ്ഞാതതത്പദഃ .
 ഗുരുശാസ്ത്രപ്രമാണൈസ്തു നിർണീതം താവദാചര .. 30..
 തതഃ പക്വകഷായേണ നൃനം വിജ്ഞാത വസ്തുനാ .
 ശ്രുഭോപ്യസൗ ത്വയാ ത്യാജ്യോ വാസനൗഘോ നിരാധിനാ .. 31..
 ദ്വിവിധചിത്തനാശോസ്തി സരൂപോഽരൂപ ഏവ ച .
 ജീവന്മുക്തഃ സരൂപഃ സ്യാദരൂപോ ദേഹമുക്തിഗഃ .. 32..
 അസ്യ നാശമിദാനീം ത്വം പാവനേ ശ്രുണു സാദരം .. 33.
 ചിത്താനാശാഭിയാനം ഹി യദാ തേ വിദ്യതേ പുനഃ .
 മൈത്ര്യാദിദീർഘണൈര്യുക്തം ശാന്തിമേതി ന സംശയഃ .
 ഭൂയോജന്മവിനിർമുക്തം ജീവന്മുക്തസ്യ തന്മനഃ .. 34..
 സരൂപോഽസൗ മനോനാശോ ജീവന്മുക്തസ്യ വിദ്യതേ .
 അരൂപസ്തു മനോനാശോ വൈദേഹീ മുക്തിഗോ ഭവേത് .. 35..
 സഹസ്രാങ്കുരശാഖാത്മഫലപല്ലവശാലിനഃ .. 36..
 അസ്യ സംസാരവൃക്ഷസ്യ മനോമൂലമിദം സ്ഥിതം .
 സങ്കൽപ ഏവ തന്മന്യേ സങ്കൽപോപശമേന തത് .. 37..
 ശോഷയാശ്ര യഥാ ശോഷമേതി സംസാരപാദപഃ .
 ഉപായ ഏക ഏവാസ്തി മനസഃ സ്വസ്യ നിഗ്രഹേ .. 38..
 മനസോഽഭ്യുദയോ നാശോ മനോനാശോ മഹോദയഃ .
 ജ്ഞമനോ നാശമഭ്യേതി മനോ ജ്ഞസ്യ ഹി ശൃംഖലാ .. 39..
 താവന്നിശീവ വേതാലാ വൽഗന്തി ഹൃദി വാസനാഃ .
 ഏകതത്ത്വദൃശ്യാസാദ്യാവന വിജിതം മനഃ .. 40..
 പ്രക്ഷീണചിത്തദർപസ്യ നിഗൃഹീതേന്ദ്രിയദിഷഃ .
 പദ്മിന്യ ഇവ ഹേമന്തേ ക്ഷീയന്തേ ഭോഗവാസനാഃ .. 41..
 ഹസ്തം ഹസ്തേന സമ്പീഡ്യ ദന്തൈർദന്താനിച്ഛർണ്യ ച .
 അംഗാന്യംഗൈഃ സമാക്രമ്യ ജയേദാദൗ സ്വകം മനഃ .. 42..

ഉപവിശ്യാപവിശ്യാകാം ചിന്തകേന മുഹൂർമുഹൂഃ .
 ന ശക്യതേ മനോ ജേതും വിനാ യുക്തിമനിന്ദിതാം .. 43..
 അങ്കുശേന വിനാ മത്തോ യഥാ ദൃഷ്ടമതംഗജഃ .
 അധ്യാത്മവിദ്യാധിഗമഃ സാധുസംഗതിരേവ ച .. 44..
 വാസനാസമ്പരിത്യാഗഃ പ്രാണസ്തന്ദനീരോധനം .
 ഏതാസ്താ യുക്തയഃ പുഷ്ടാഃ സന്തി ചിത്തജയേ കില .. 45..
 സതീഷ്യ യുക്തിഷ്യേതാസു ഹാഠാനിയമന്തി യേ .
 ചേതസോ ദീപമുത്സൃജ്യ വിചിന്വന്തി തമോഽഞ്ജനൈഃ .. 46..
 വിമൂഢഃ കർതുമുദ്യുക്താ യേ ഹഠാച്ഛേതസോ ജയം .
 തേ നിബധ്വന്തി നാശേന്ദ്രമുന്മത്തം ബിസതന്തുഭിഃ .. 47..
 ദ്വേ ബീജേ ചിത്തവൃക്ഷസ്യ വൃത്തിവ്രതതിധാരണഃ .
 ഏകം പ്രാണപരിസ്തന്ദോ ദ്വിതീയം ദൃഢഭാവനാ .. 48..
 സാ ഹി സർവഗതാ സംവിത്പ്രാണാസ്തന്ദേന ചാല്യതേ .
 ചിന്തൈകാഗ്രയാദ്യതോ ജ്ഞാനമുക്തം സമുപജായതേ .. 49..
 തത്സാധനമഥോ ധ്യാനം യഥാവദുപദിശ്യതേ .
 വിനാപ്യവിക്രതിം കൃത്സ്താം സംഭവവ്യത്യയക്രമാത് .
 യശോഽരിഷ്ടം ച ചിന്മാത്രം ചിദാനന്ദം വിചിന്തയ .. 50..
 അപാനേഽസ്തംഗതേ പ്രാണോ യാവന്നാഭ്യദിതോ ഹൃദി .
 താവത്സാ കംഭകാവസ്ഥാ യോഗിഭിര്യാനുഭൂതേ .. 51..
 ബഹിരസ്തംഗതേ പ്രാണേ യാവന്നാപാന ഉദ്ഗതഃ .
 താവത്പൂർണ്ണാം സമാവസ്ഥാം ബഹിഷ്ടം കംഭകം വിദുഃ .. 52..
 ബ്രഹ്മാകാരമനോവൃത്തിപ്രവാഹോഽഹങ്കൃതം വിനാ .
 സമ്പ്രജ്ഞാതസമാധിഃ സ്യാദ്ധ്യാനാഭ്യാസപ്രകർഷതഃ .. 53..
 പ്രശാന്തവൃത്തികം ചിത്തം പരമാനന്ദദായകം .
 അസമ്പ്രജ്ഞാതനാമായം സമാധിര്യോഗിനാം പ്രിയഃ .. 54..
 പ്രഭാശൂന്യം മനഃശൂന്യം ബുദ്ധിശൂന്യം ചിദാത്മകം .
 അതദ്യാവൃത്തിരൂപോഽസൗ സമാധിർമുനിഭാവിതഃ .. 55..
 ഊർധ്വപൂർണ്ണമധഃപൂർണ്ണം മധ്യപൂർണ്ണം ശിവാത്മകം .
 സാക്ഷാദ്വിധിമുഖോ ഹൃദൃഷ സമാധിഃ പാരമാർമികഃ .. 56..
 ദൃഢഭാവനയാ ത്യക്തപൂർവാപരവിചാരണം .
 യദാദാനം പദാർഥസ്യ വാസനാ സാ പ്രകീർതിതാ .. 57..
 ഭാവിതം തീവ്രസംവേഗാദാത്മനാ യത്തദേവ സഃ .
 ഭവത്യാശു കപിശ്രേഷ്ഠ വിഗതേതരവാസനഃ .. 58..

താദൃഗൃപോ ഹി പുരുഷോ വാസനാവിവശീകൃതഃ .
 സമ്പശ്യതി യദൈവൈതത്സദ്വസ്തിതി വിമുഹ്യതി .. 59..
 വാസനാവേഗവൈചിത്രയാത്യാത്യാപം ന ജഹാതി തത് .
 ഭ്രാന്തം പശ്യതി ദുർദ്ദൃഷ്ടിഃ സർവം മദവശാദിവ .. 60..
 വാസനാ ദ്രിവിയാ പ്രോക്താ ശുദ്ധാ ച മലിനാ തഥാ .
 മലിനാ ജന്മഹേതുഃ സ്യാച്ഛുദ്ധാ ജന്മവിനാശിനീ .. 61..
 അജ്ഞാനസ്പൃഹനാകാരാ ഘനാഹങ്കാരശാലിനീ .
 പുനർജന്മകരീ പ്രോക്താ മലിനാ വാസനാ ബുധൈഃ .
 പുനർജന്മാങ്കരം ത്യക്ത്വാ സ്ഥിതിഃ സംഭൃഷ്ടബീജവത് .. 62..
 ബഹുശാസ്ത്രകഥാകന്മാരോമന്മേന വൃഥൈവ കിം .
 അന്വേഷ്യം പ്രയത്നേന മാരുതേ ജ്യോതിരാന്തരം .. 63..
 ദർശനാദർശനേ ഹിത്യാ സ്വയം കേവലരൂപതഃ .
 യ ആന്തേ കപിശാർദ്ദല ബ്രഹ്മ സ ബ്രഹ്മവിത്വയം .. 64..
 അധിത്യ ചതുരോ വേദാൻസർവശാസ്ത്രാണ്യനേകശഃ .
 ബ്രഹ്മതത്ത്വം ന ജാനാതി ദർവീ പാകരസം യഥാ .. 65..
 സ്വദേഹാശുചിഗന്ധേന ന വിരജ്യേത യഃ പുമാൻ .
 വിരാഗകാരണം തസ്യ കിമന്യദുപദിശ്യതേ .. 66..
 അത്യന്തമലിനോ ദേഹോ ദേഹീ ചാത്യന്തിർമലഃ .
 ഉഭയോരന്തരം ജ്ഞാത്വാ കസ്യ ശൗചം വിധീയതേ .. 67..
 ബദ്ധോ ഹി വാസനാബദ്ധോ മോക്ഷഃ സ്യാദ്വാസനാക്ഷയഃ .
 വാസനാം സമ്പരിത്യജ്യ മോക്ഷാർഥിത്വമപി ത്യജ .. 68..
 മാനസീർവാസനാഃ പൂർവം ത്യക്ത്വാ വിഷയവാസനാഃ .
 മൈത്ര്യാദിവാസനാനാമ്നീർഗൃഹാണാമലവാസനാഃ .. 69..
 താ അപ്യതഃ പരിത്യജ്യ താദീർവ്യവഹരണപി .
 അന്തഃശാന്തഃ സമസ്തേഹോ ഭവ ചിന്താരൂപവാസനഃ .. 70..
 താമപ്യഥ പരിത്യജ്യ മനോബുദ്ധിസമന്വിതാം .
 ശേഷസ്ഥിരസമാധാനോ മയി ത്വം ഭവ മാരുതേ .. 71..
 അശബ്ദമസ്സർശമരൂപമവ്യയം
 തഥാഽരസം നിത്യമഗന്ധവച്ര യത് .
 അനാമഗോത്രം മമ രൂപമീദൃശം
 ജേസ്യ നിത്യം പവനാത്മജാർതിഹൻ .. 72..
 ദൃശിസ്വരൂപം ഗഗനോപമം പരം
 സകൃദിദാതം ത്വജമേകമക്ഷരം .

അലേപകം സർവഗതം യദദ്വയം
തദേവ ചാഹം സകലം വിമുക്തജാ .. 73..

ദശിസ്മ ശുഭോഽഹമവിക്രിയാത്മകോ
ന മേന്ദി കശ്ചിദിഷയഃ സ്വഭാവതഃ .
പുരസ്സിരശോർധമധശ്ച സർവതഃ
സുപൂർണദ്രമാഹമിതീഹ ഭാവയ .. 74..

അജോഽമരശ്ചൈവ തഥാജരോഽമൃതഃ
സ്വയന്ദ്രഭഃ സർവഗതോഽഹമവ്യയഃ .
ന കാരണം കാര്യമതീത്യ നിർമലഃ
സദൈവ തൃപ്തോഽഹമിതീഹ ഭാവയ .. 75..

ജീവന്മുക്തപദം തൃക്ത്വാ സ്വദേഹേ കാലസാത്കൃതേ .
വിശത്യദേഹമുക്തത്വം പവനോഽസ്സന്ദതാമിവ .. 76..

തദേതദ്രചാഭ്യുക്തം ..
തദിഷ്ടോഃ പരമം പദം സദാ പശ്യന്തി സൂരയഃ . ദിവീവ ചക്ഷുരാതതം ..
തദിപ്രാസോ വിപന്യവോ ജാഗ്രവാംസഃ സമിന്ധതേ . വിഷ്ണോര്യത്പരമം പദം
..

ഓം സത്യമിത്യപനിഷത് .
ഓം പൂർണമദഃ പൂർണമിദം പൂർണാത്പൂർണമുദച്യതേ .
പൂർണസ്യ പൂർണമാദായ പൂർണമേവാവശിഷ്യതേ ..
ഓം ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ .. ഹരിഃ ഓം തത്സത് ..
ഇതി മുക്തികോപനിഷത്സമാപ്തം ..

പ്രസാധകർ

അല്ലിളക്തം

